

Förslag till yttrande

Dnr: UBN 2021/47

Dnr: KFKS 2021/260

Utbildningsdepartementet

Yttrande över betänkandet Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska

(SOU 2020:67)

Nacka kommun lämnar följande synpunkter gällande förslagen i betänkandet Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska.

Sammanfattning

Nacka kommun instämmer i förslaget om kompetenshöjning för personal i förskolan och förslaget om en enhetlig utbildning till barnskötare.

Nacka kommun anser att en direktinskrivning i förskolan innebär att vårdnadshavare kan uppleva ett obefogat tvång för barn att börja förskola och med största sannolikhet kommer detta att ge vårdnadshavare en förskoleplats som de inte önskar eftersom vårdnadshavaren inte får möjlighet att välja. Ett system där vårdnadshavare aktivt väljer förskola ger bättre förutsättningar för en bra förskoleplacering.

Vidare anser Nacka kommun att förslaget om en obligatorisk förskola från 5 års ålder bör avslås i nuläget. Obligatorisk förskoleklass infördes 2018, och dess långsiktiga effekter på elevernas studieresultat kan inte utvärderas förr än de elever som gått i den obligatorisk förskoleklass gått igenom skolsystemet. Ett införande av skolplikt vid 5 års ålder påverkar alla barn och vårdnadshavare och då räcker det inte med att basera förslaget på ett så pass begränsat underlag som det som hänvisas till i utredningen. Vidare finns det andra mer lämpliga vägar att gå för att nå en ökad integration och förbättra språkkunskaperna hos barn i Sverige.

Kommunen ska informera vårdnadshavare om förskolan genom uppsökande verksamhet

Nacka kommun instämmer i utredningens förslag om vikten att informera och kommunicera med vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan om rätten till allmän förskola. På vilket sätt det ska ske bör vara upp till varje kommun att avgöra.

Direktinskrivning i förskolan

Direktinskrivning av barn i den allmänna förskolan betyder att förskoleplatser tas i anspråk som eventuellt inte kommer att utnyttjas och dessutom kommer kommunens administration att öka väsentligt. Eftersom den allmänna förskolan är frivillig kan det upplevas som ett tvång att barn direktinskrivs i förskolan. Möjligheten att välja förskola åsidosätts genom direktinskrivning då det finns en risk att det kan upplevas som ett tvång att gå på den förskola där barnet direktinskrivits.

Nacka kommun anser att den bästa vägen för att få fler barn i förskolan och i den förskola som vårdnadshavare önskar är att informera och kommunicera med vårdnadshavare om deras rätt till allmän förskola och om utbudet av förskolor. Ett system där vårdnadshavare aktivt väljer förskola ger bättre förutsättningar för en bra förskoleplacering.

Om direktinskrivning genomförs anser Nacka kommun att alla barn som inte är inskrivna i förskola eller pedagogisk omsorg ska skrivas in och inte bara vissa grupper av barn som utredningen föreslår. Detta för att ge alla barn samma möjligheter oavsett bakgrund.

Obligatorisk förskola från 5 års ålder

En obligatorisk förskola för 5-åringar innebär en stor och genomgripande förändring i det svenska skolsystemet. En sådan förändring bör föregås av ett gediget utredningsarbete med en väl genomarbetad konsekvensanalys. Ett sådant arbete måste utgå från svenska förhållanden och innefatta en utvärdering av den utökning av skolplikten som genomfördes 2018 och dess effekter över tid. Ett införande av skolplikt vid 5 års ålder påverkar alla barn och vårdnadshavare, oavsett individuella behov eller mognadsgrad, och utgör dessutom en ytterligare inskränkning i familjers självbestämmanderätt. En gedigen utredning är därför av särskild vikt. Nacka kommun anser därför att utredningen vare sig utrett frågan tillräckligt eller gjort en fullödig konsekvensanalys av ett införande av elvaårig skolplikt i Sverige, samt att en sådan utredning inte låter sig göras ännu, med hänsyn till den stora förändring som nyligen genomförts.

Fler förskollärare och barnskötare och kompetenshöjande åtgärder

Förslaget om kompetenshöjande åtgärder för personal inom förskolan är bra. Rektorer och huvudmän som verkar i Nacka har framfört synpunkter på brister i dagens barnskötareutbildning och då framför allt inom vuxenutbildningen. Därför är förslaget om ett enhetligt innehåll i utbildningen bra och önskvärd.

/Namn/
/Kommunstyrelsens ordförande/

/Namn/
/Stadsdirektör/